

Анастасія ЮНИК – молода українська письменниця. Народилася 21 квітня 1994 року, проживає в селі Половинкиному на Луганщині, навчається на 4 курсі Луганського національного університету імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Філологія (українська мова та література)» (м. Старобільськ).

Творчо працює в жанрах новели, оповідання, образка. Переможець конкурсу молодих літераторів Луганщини в номінації «Проза» (2015). Друкувалася в «Буковинському журналі», журналах «Глухівщина», «П'ять стихій», на сайті журналу «Золота Пектораль».

ЗЕЛЕНА ПОЖЕЖА

Новела

Дід поважно в'язав кошики. Мотузка вправно бігала крізь жовті пальці, дивно сплутуючись у маленькі вузлики. Дід морщив лоба, трохи сопів, щось буркочучи собі, зводив брови й пильно стежив за роботою. Здавалося, ніщо не могло відволікти його від цієї справи.

Сиві густі брови, сіро-біле волосся... Голене обличчя в борознах було зосередженим, але добрим-добрим і наче молодим. Воно світилося сонячно, блискаючи блакитними, незлостивими

очима на онука, поволі всміхалося білими зубами й знову щось казало. А чув ті слова лише Мико, маленький русявий хлопчик із поглядом, що сяяв прозорою меланхолією серпанку, котрий продирався крізь нетрі душі й тихо, м'яко линув до тепла всередині, лелійно пробивавсь у шпарини, наповнюючи їх дужим степовиком.

Так удвох вони сиділи годинами, стиха розмовляючи про своє, таємничо посміхаючись одне одному й радіючи цій взаємній присутності.

– Кру-кру-кру, – щемно сповіщають журавлі вдалечині.

– Діду, онде журавлі летять, – радісно вигукнув Мико, уважно прислухуючись до неба.

– Ні, Мико, то веселики летять, радість несуть нам, а разом із тим – душі померлих, – сказав дід, глядячи онука по голівці.

Мико уважно слухав веселиків, які летіли ключкою, й уявляв, як прозорі легкі душі радісно махають людям на землі, сидячи на крилах, аж поки вони не зникли за видноколом.

– Сюр-сюр-сюр...

– Ш-ш-шшш...

– Тррр-гук-гук...

Зелене волосся трави дихало пишністю. Воно вужилося, мінилося хвилиною, заколисуване літнім вітерцем. А маленькі кузьки завзято вигравали полудневу кантату.

Галерея дерев вибухала гучним оркестром пташиних голосів, що гримів, затихав, витримував паузу і знову із силою вдаряв у свої музичні інструменти.

Арка кленів закривала небо, ховала пекучі промені сонця. Але маленькі цятки все ж пробивалися, латато вкриваючи все навкруги.

Його огортав пташиний концерт, що дзвенів фортепіанним фортісімо, наповненим барвами червеного дня. Тонкі руки соковитої трави потяглися до нього, огортаючи своїм достоту легким запахом лісової вологої землі, що лише пробудилася від нічної дрімоти.

Вона була стара й росла вже бозна скільки років. Товстокора, височенна липа сягала вітами ген за дах, а розлога крона давала великий затінок, котрий охолоджував та захищав і від палючої літньої спеки, і від дощу, закриваючи тіло, неначе парасоля. Зелена, з м'яким листям безжурно шелестіла вона до всіх.

Він заліз на дерево – і захопливий погляд линув кудись далеко за крайнебо. Він видерся високо, туди, де ніхто б не дістав, де можна бути вільним і досягати до легких хмаринок – треба лишень було простягти вгору руки – й вони пригріють тебе своєю пухкістю.

Він тихо сидів на одній із товстих зморшкуватих гілок і дививсь удалечинь. Міради думок, незрозумілих нікому, снували в його маленькій голівці, а оченята перебігали з одного предмета на інший, роздивлялися, запам'ятовували, закарбовували все побачене й відчуте.

Мико поволі водив по корі, вкритій глибокими борозенками та ярками, і чув, як сік землі тече її білими жилами. Прислонився вухом і відчув, що ледь-ледь шурхотять тільця мурашок, які повзуть угору-вниз, а під самою кроною монотонно гудуть бджоли, збираючи нектар.

Липа солодко пахла корою і пилюкою, бриніла пасмами гілок і дрібним зеленим волоссям, щось усередині неї рипіло, злегка стогнувши.

Липа співала.

Небо затягло синьо-фіолетовими дощовими хмарами, що, як марево, насувалися зі сходу. Вони грозили сяйливими блискавками, від яких щось обривалось у грудях і котилося хвилиною до п'ят, замирало.

Спустилася злива, яка стіною води накрила все навкруги. Велетенські краплини голосно били в шибки вікон і по даху будинку.

«Таррарах-тах-тах», – відповів грім.

А краплини все ще били й били, пускаючи великі бульби в калюжах, відбиваючи в ритм блискавки й грому.

Вечірня мла ковзнула до дверей, зануривши хату в мрійливу п'ятьму. Лиш вогник світла витанцює на стіні й торкає все сонною рукою. Мико лежить у своїй вежі під великим столом, напнутим тонким простирадлом. Він зачаровано дивиться великими прозорими очима на тіні, що снують кімнатою. І ці тіні схожі на чорних гнідих коней, які мчать вечірнім лугом до прохолодної води. Коні сапають, кивають головами, розвивають густу чорну гриву, неначе вітають ніч, що підкрадається непомітними кроками й насилає марево сну. Мико засинає, а перед ним постає країна росяних коників. І вона – мережане диво того світу, що бринить пісню навсібіч усередині тебе. То запах росянистої доріжки, що веде своєю невидимою рукою від серця до серця, порухи якої ти відчуваєш усе життя. І дотики її зігрівають тебе, заколискують в океані спогадів. Це теплий спомин про мрійливо-солодкі пахощі літа...

Ледь чутне дзюрчання молока об цеберку розбудило Мико. Він стрепенувся, протер очі й підвівся, намагаючи вихід руками.

– Хто тут? – стишено запитав Мико. Він відчув чинсь невловиму холодну присутність. Намацав абищо й кинув навмання.

Щось зойкнуло, відро перевернулось, заливаючи ноги Мико теплим молоком.

Він повернувся в ліжко.

На ранок, забачивши сусідку, мати спитала, перехиляючись через живопліт шипшини:

– Тітко, а що то у вас рука перебита?

– Нічого, впала, не видно-бо поночі, – нехотя буркнула сусідка, свіркаючи єдиним сірим оком, і неприємно зморщилася, коли побачила в хлопця пучок кропу.

Мико відчув той неприязний погляд, що пропик його аж до кісток, знітився і поволі намацав руками хвіртку.

А ввечері порозвішував дрібні пучечки кропу біля кожних дверей.

Зеленярка сиділа на великому сірому камені: пишнокоса, русява, тонка, неначе осикова гілочка, трепетно перебираючи волосся, тужно співала:

Ой, летіла сива пташка
через гору в гай.
Гей, ге-гей...
Та впустила сиве перце
у тихий Дунай.
Гей, ге-гей...

Зачувши поруч незнайомця, враз утнулася, виструнчилась і якось знітилася. Вона прудко скочила на ноги, безшумно ковзнула повз нього, намагаючись утекти.

– Не бійся... – тихо мовив Мико.

Здивовано кліпала своїми діамантовими очима.

– Я нікому не скажу. Гарно співаєш, Зеленярко, – сказав Мико, посміхаючись.

– Дякую, – ледь чутно мовила вона, знову сівши на камінь; почала гладити траву, що кущилася навколо. Уважно дивилася на нього й не могла збагнути, як він своїми очима, повними сніжного туману, відчув її присутність.

Та Мико не зважав на те, а обережно розкладав рожевощокі яблука по городу, щоб Польовик не гнівався, коли час буде збирати пшеницю. Обережно ступав м'якою землею, вдихаючи її ледь чутний віддих.

Земля тримала його міцним корінням пам'яті. Те коріння ставало для нього міцною стіною позаду, синім небом, що закриває русяві чуприни батьківською рукою. Мико ніби приріс до цього живого ґрунту, багатів, сильнішав і вільно вдихав солодке повітря степового буйноцвіття життя.

Кнопка лежала на теплій землі і щось вдоволено муркотіла до самої себе. Вона мружила свої глибокі котячі очі до світу, тихо пирскала, неначе відповідаючи на чийсь запитання. Її кучеряве тіло виструнчилося, розніжене під променями сонця, витягнулося й радо каталося в куряві.

– Тпрусь, Кнопко! Іч яка, катаєшся по землі, і так вітер на дворі! – ласкаво гримнув дід на кішку, що лукаво зіщурила свої очі-маківки й заховався у пишному бурячинні.

Смачні пахощі свіжого хліба кликали до столу. Рожевощокій, засмаглий сонячний хлібусь велично лежав на столі. Він ласкаво припікав руки, щиро посміхаюсь до вечеряльників.

Мико поволі розламав свій кусник хліба й зазмер: побачив усередині невелику круглу печеру:

– Діду, а що то?

– То значить, Бог ночував.

– Де ночував?

– У хлібові, внуче.

Мико зачудовано дивився на шматок і не міг збагнути, як то Бог міг туди вміститися: у цій хлібині печера була невелика й вузька, ніби Бог був дуже худий.

Тепер він дізнався, де ночує Бог...

Таріль сонця засвітила небо довгими променями. Повітря ще пахло ніччю, ліниво потягувалося маревом пари. Намистини палаючої роси сяйливо виблискували на шиї трави. Малі комашки, прудконогогий чорний павук та сіро-зелений коник завзято бігали цими буйними лісами, насолоджуючись тишею досвітку, що минав.

Мико захоплено спостерігав за цим живим диким і незбагненим космосом, котрий бив джерелом дикої сили непомітного нікому світу малих велетів. Ураз він побачив, як маленька бджола ледь сіла на тонюсіньку стеблину, аби попити роси, що свічечкою горіла на кінчику листка. І не було нічого прекраснішого за це видиво. Тепер цілий вальс бджіл задзижчав навколо галявини, мов пишні дами, вони закружляли в ранковому танці, ніжно тріпочучи своїми сукнями-крильми.

І так летів час, непомітний біловолосий довгобородий дідуган, що накривав світи своєю киреєю. Усе завмирало, затишене музикою спокою. Триб віків поволі крутив свій вітряний млин, перетираючи час, як пшеницю, на біле борошно спогадів.

Земний огром оповив Мико. Зелена купіль розмаю крутилася навколо нього своїм весняним танцем, і той калейдоскоп травневої пущі мерехтів самоцвітами в бірюзово-блакитних очах.

Він брів безмежною прерією густої трави. Зеленярка, Польовик ішли поруч...

Зелена пожежа навкруги нього розлилася свіжою, терпкуватою радістю на всі боки, заповнивши кожну цятку. Все бриніло, дзижчало, стукало, тьохкало, стогнало, шурхотіло, билось і кричало. Сальва трави заграла свою одвічну мелодію невпинного руху та життя, запалюючи сонцедайною барвою все зóкола. Дивовижа! Зелена пожежа його світу – вільний кінь, який героїчно стоїть на ногах і міцно тримає небо на плечах.

Він упевнено ступає стежиною і зникає в зелену полум'ї безодні, що радо зустрічає його своїми тихими, прозорими очима. І вони довго-довго танцюють у круговерті пахощів літа, ціловані синіми нитками туманів, омиті всесвітом полів, оповиті щастям руху.

І немає їм кінця, вони палають вулканом у кожному зойковій світу, ридають, страждають, кричать і живуть, як востаннє, як ніхто до того.